



2023/2176(DEC)

23.1.2024

STANOVISKO

Výboru pre dopravu a cestovný ruch

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre európske železnice
za rozpočtový rok 2022
(2023/2176(DEC))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Vlad Gheorghe

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre dopravu a cestovný ruch vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta zistenia Dvora audítora, že operácie súvisiace so spoločným podnikom pre európske železnice (ďalej len „spoločný podnik“) za rozpočtový rok 2022 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne;
2. víta úspešné začatie činností spoločného podniku pre európske železnice (EU-Rail) koncom roka 2021, ktorý bol zriadený v rámci programu Horizont Európa (2021 – 2022) ako univerzálny nástupca spoločného podniku Shift2 Rail (S2R) v roku 2022; oceňuje zodpovednú úlohu spoločného podniku EU-Rail pri koordinácii dojednaní o administratívnom útvare (BOA) - účtovné služby v súlade s článkom 13 jednotného základného aktu;
3. konštatuje, že vykonávanie rozpočtových platieb na činnosti v rámci programu Horizont 2020 bolo v rozpočte na rok 2022 spojené s určitými ťažkosťami, čo viedlo k vyšším nákladom a problémom s realizáciou pre príjemcov; konštatuje, že miera plnenia operačných platobných rozpočtových prostriedkov spoločného podniku klesla na 47 % v porovnaní so 61 % v roku 2021; berie na vedomie, že trvanie väčšiny projektov programu Horizont 2020 sa muselo predĺžiť a záverečné platby sa odložili na rok 2023 s cieľom riešiť ťažkosti príjemcov;
4. konštatuje, že pokiaľ ide o výdavky v rámci programu Horizont 2020 (zúčtovanie a záverečné platby), spoločný podnik vykázal reprezentatívnu chybovosť vo výške 2,2 % a zvyškovú chybovosť vo výške 1,3 %, čo je výrazne pod prahovou hodnotou;
5. konštatuje, že odhadovaná celková hodnota činností v roku 2022 predstavuje 102,4 milióna EUR (z toho 90 miliónov EUR od členov iných ako EÚ);
6. konštatuje, že v ročnej účtovnej závierke podniku za rok 2022 sa sumy príspevkov uznané za jednotlivé kategórie členov (EÚ a súkromní členovia) navzájom výrazne líšia; je to spôsobené tým, že peňažné príspevky EÚ sa uznávajú na začiatku realizácie projektu, zatiaľ čo nepeňažné príspevky členov sa uznávajú až po potvrdení vzniknutých nákladov; vyzýva na zlepšenie transparentnosti pri zaznamenávaní príspevkov spoločného podniku, najmä na presné rozlišovanie medzi peňažnými a nepeňažnými príspevkami;
7. oceňuje kľúčové míľniky dosiahnuté v rámci programu S2R do konca roka 2022, pričom zdroje boli plne vyčlenené a program bol realizovaný na približne 86 % a finančné plnenie programu na rok 2023 na 91 %, a to vzhľadom na dosiahnutie prevádzkových demonštrácií TRL6/7, ktorých ukončenie sa plánuje v priebehu roka 2023;
8. poznamenáva, že ročný rozpočet spoločného podniku na rok 2022 predstavoval 171,4 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 180,8 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch; konštatuje, že miera plnenia bola 100 % v prípade viazaných prostriedkov a 79,1 % v prípade platobných prostriedkov; berie na vedomie, že v roku 2022 bola značná časť platobných rozpočtových prostriedkov pridelená na predbežné financovanie grantov vyplývajúcich z prvej výzvy na

predkladanie návrhov na rok 2022;

9. poznamenáva, že pokiaľ ide o predbežnú účtovnú závierku podniku EU-Rail, nebol doručený certifikačný audit pre nepeňažné príspevky na prevádzkové činnosti (IKOP) a nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti (IKAA) za rok 2022; očakáva validáciu IKOP 2022 po predložení projektových nákladov vo februári 2023;
10. konštatuje, že v roku 2022 kumulatívna hodnota činností, ktoré podnik EU-Rail prideliť programu S2R na výskumné a inovačné činnosti, predstavovala 619,4 milióna EUR, z čoho bolo zrealizovaných 92 miliónov EUR;
11. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť udržateľný a odolný železničný systém rozvojom tichého železničného systému s nulovými emisiami a infraštruktúry odolnej voči zmene klímy, uplatňovaním obehového hospodárstva, pilotným využívaním inovačných procesov, technológií, návrhov a materiálov v celom životnom cykle železničných systémov a vývojom ďalších inovačných riešení pre riadenú pozemnú dopravu;
12. vyzýva na väčšiu podporu inovácií v nákladnej železničnej doprave a intermodálnych dopravných službách s cieľom dosiahnuť konkurencieschopnú integráciu do logistického hodnotového reťazca, pričom jadrom je automatizácia a digitalizácia nákladnej železničnej dopravy; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať demonštračné projekty v členských štátoch a prispievať tak k rozvoju silného a konkurencieschopného európskeho železničného priemyslu; vyzýva tiež na podporu a využívanie synergií s inými politikami, programami, iniciatívami, nástrojmi a fondmi Únie s cieľom maximalizovať vplyv a pridanú hodnotu;
13. víta hlavný plán spoločného podniku EU-Rail a prebiehajúcu prácu na jeho vykonávaní; berie na vedomie prispôbenie plánu „Strategickému výskumnému a inovačnému programu železničnej dopravy“ Európskeho poradného výboru pre výskum v oblasti železničnej dopravy (ERRAC) s cieľom vytvoriť víziu budúcnosti železníc pomocou výskumných a inovačných činností;
14. víta nový európsky program pre železnice, ktorý bol predstavený na 5. spoločnom seminári FCC a EK o železniciach; berie na vedomie diskusie o štruktúre európskych železníc s dôrazom na systémový pilier, inovačný pilier a skupinu pre zavádzanie; víta skutočnosť, že sa diskutovalo aj o explanačnom výskume, napríklad o systéme hyperloop, a o možnej spolupráci s GCC; víta skutočnosť, že bol ukončený predbežný výskum systému hyperloop, ktorý zahŕňa monitorovacie stredisko, technické definície, prenosnosť a plán budúceho výskumu;
15. víta záväzok spoločného podniku uľahčiť výskumné a inovačné činnosti na vytvorenie jednotného európskeho železničného priestoru (SERA) a zabezpečiť interoperabilitu, udržateľnosť a odolnosť v odvetví železničnej dopravy; konštatuje, že spolupráca medzi spoločným podnikom EU-Rail v rámci jeho výskumnej a inovačnej zložky a agentúrou ERA ako kľúčovým orgánom pre pre Európsky systém riadenia železničnej dopravy (ERTMS) a telematické aplikácie, vytvára pre európsky železničný priemysel príležitosť prezentovať svoje názory a ambície jednotne, pričom sa očakáva systémový prístup na inštitucionálnej úrovni; poukazuje však na to, že program spoločného podniku EU-Rail nepokrýva zásadný vývoj v oblasti telekomunikácií a lokalizácie, ktoré si v roku 2022 vyžadovali zvýšenú pozornosť;

16. vyzýva na zvýšenú podporu činností v oblasti výskumu a inovácií s cieľom vytvoriť integrovanú európsku železničnú sieť, odstrániť prekážky interoperability a poskytnúť riešenia na úplnú integráciu, ktoré by zahŕňali riadenie dopravy, vozidlá a infraštruktúru a integráciu s neštandardnými rozchodmi koľají (ako sú koľaje s rozchodom 1520, 1000 alebo 1668 mm, ktoré sa ukázali ako dôležité pre trate solidarity na Ukrajine); zdôrazňuje, že je dôležité riešiť potreby cestujúcich a podnikov, urýchliť prijímanie inovačných riešení na podporu jednotného európskeho železničného priestoru a zároveň zvýšiť kapacitu, spoľahlivosť a znížiť náklady na železničnú dopravu;
17. vyzýva na rýchly prechod na európsky železničný systém, ktorý bude atraktívnejší, používateľsky ústretovejší, konkurencieschopnejší, cenovo dostupnejší, ľahko udržiavateľný, efektívny, udržateľný a začlenený do širšieho systému mobility, ako aj na podporu rozvoja silného a celosvetovo konkurencieschopného európskeho železničného priemyslu;
18. oceňuje úzku spoluprácu s kľúčovými zainteresovanými stranami, konkrétne s ERRAC, ERA a inými programami/partnerstvami, ktorá predstavuje aktívne úsilie o podporu synergií a preskúmanie príležitostí na spoločné projekty v odvetví európskej železničnej dopravy; víta spoluprácu spoločného podniku EU-Rail so združeniami tretích krajín a zapojenie do programov tretích krajín, ktorých cieľom je posilniť konkurencieschopnosť odvetvia;
19. oceňuje, že spoločný podnik EU-Rail zosúladiť príspevky zamestnávateľa na dôchodkové zabezpečenie s výpočtom Komisie; víta spoluprácu spoločného podniku pri riešení nezrovnalosti a jeho záväzok dodržiavať objasnené právne ustanovenia a konštatuje, že v roku 2023 zaplatil svoje príspevky včas a zaviazal sa k budúcim platbám, čo prispieva k stabilite dôchodkového systému Únie; nabáda na pokračovanie spolupráce s cieľom účinne vyriešiť všetky nevyriešené otázky;
20. navrhuje, aby Parlament udelil výkonnému riaditeľovi podniku absolútorium za plnenie rozpočtu za rozpočtový rok 2022.

ANNEX: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

Spravodajca na vlastnú zodpovednosť vyhlasuje, že informácie mu neposkytol žiadny subjekt ani osoba, ktoré treba uviesť v tejto prílohe podľa článku 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	23.1.2024
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 32 - : 2 0 : 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Markus Ferber, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Dorien Rookmaker
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Viola von Cramon-Taubadel

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

32	+
ECR	Carlo Fidanza, Tomasz Piotr Poręba, Dorien Rookmaker
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Markus Ferber, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Vlad Gheorghe, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Kateřina Konečná
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Pär Holmgren, Tilly Metz, Viola von Cramon-Taubadel

2	-
ECR	Peter Lundgren
ID	Philippe Olivier

1	0
ID	Roman Haider

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania